

Изх. № ПНМД-01-43 # 4 / 20.05.2020 г.

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Вх. № 180 КД
Дата 22 Маи 2020г.

ДО

ПРОФ. Д.Ю.Н. БОРИС ВЕЛЧЕВ

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД), на свое редовно заседание, проведено на 19.05.2020 г., разгледа Ваше писмо с вх. № ПНМД-01-43/23.04.2020 г., с което ни уведомявате за образувано конституционно дело № 3 / 2020 г. по описа на Конституционния съд на Република България (КС) по искане на петдесет и четири народни представители за обявяване на противоконституционност на някои разпоредби от Закона за социалните услуги (ЗСУ), обн. ДВ, бр. 24/22.03.2019 г., в сила от 01.07.2020 г. Информирате ни, че след направени уточнения от вносителите на искането и с Определение от 15.04.2020 г. КС е допуснал до разглеждане по същество искането за установяване на противоконституционност на редица текстове от ЗСУ и е конституирал като заинтересувани страни Народното събрание, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Министерския съвет, министъра на труда и социалната политика, министъра на здравеопазването, министъра на финансите, омбудсмана, Висшия адвокатски съвет, Агенцията за социално подпомагане, Държавната агенция за закрила на детето, Агенцията за хората с увреждания, Националната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, Комисията за защита от дискриминация, Националната комисия за борба с трафика на хора и КЗЛД. С Определението е даден тридесетдневен срок, считано от получаването му (23.04.2020 г.), за предоставяне на становище по направеното искане.

След направен анализ на разпоредбите на закона се установиха следните текстове, относими към консултативната и контролна дейност на КЗЛД:

- Съдействие при изготвяне на оценката и на плана за подкрепа

„Чл. 81. (1) При изготвянето на индивидуалната оценка на потребностите и на индивидуалния план за подкрепа доставчикът на социалната услуга може да иска информация, съдействие и становища от държавни органи, общината, личния лекар на лицето, семейството и близките на лицето, лечебни заведения, институции в системата на предучилищното и училищното образование и други институции и доставчици на социални услуги, като те са длъжни да ги предоставят в рамките на срока, определен от доставчика.“

Този текст е предмет на искането за обявяване на противоконституционност. По смисъла на чл. 28 от ЗСУ, "доставчик на социални услуги" е лице, което отговаря за предоставянето на социалните услуги. Съгласно чл. 29 от ЗСУ общината може да е такъв доставчик, а в съответствие с разпоредбата на чл. 30 е въведена възможност и за частни доставчици на социални услуги, които са подложени на лицензионен режим (чл. 31 ЗСУ). Социалната услуга по дефиниция е дейност за подкрепа на лицата за превенция и/или преодоляване на социалното изключване, реализиране на права и подобряване качеството на живот (чл. 3, ал. 1 ЗСУ), която се основава на социална работа, индивидуален подход и индивидуална оценка на потребностите (чл. 3, ал. 2 ЗСУ). От своя страна индивидуалният подход включва извършване на професионални действия за подкрепа и придружаване на лицето, при които неговите конкретни потребности, способности и възможности се поставят в центъра на работата (чл. 5 ЗСУ) и следва да се реализира въз основа на индивидуална оценка на потребностите, т.е. на професионално проучване на житейската ситуация и психо-социалното състояние на лицето с цел определяне на неговите емоционални и социални потребности и потребности от развитие и реализация, които да насочат социалната работа (чл. 6 ЗСУ).

Чл. 81, ал. 1 ЗСУ следва да се прилага във връзка с чл. 80, ал. 2 от същия закон, който гласи, че индивидуалната оценка на потребностите и индивидуалният план за подкрепа на лицето се изготвят от мултидисциплинарен екип от служители, осъществяващи дейност по предоставянето на социалната услуга, определени от ръководителя на услугата, която лицето е избрало да ползва.

Предвид зададената формулировка на чл. 81, ал. 1 ЗСУ, се налага изводът, че обработването на данните е при изпълнение на законови задължения на публичен орган, което отговаря на изискванията на чл. 6, пар. 1, б. „в“ (когато обработването е необходимо за изпълнението на законово задължение, вменено на администратора на лични данни) що се касае до общините, които предлагат социални услуги и съответно чл. 6, пар. 1, б. „а“ (субектът на данни е дал съгласие за обработването на личните му данни за една или повече

цели) от Регламент (ЕС) 2016/679 по отношение на частните доставчици на социални услуги, доколкото субектът на данни избира каква социална услуга да ползва, както и кой доставчик да му я предостави (Чл. 78. (1) ЗСУ: „Лицето, което иска да ползва социална услуга, има право да избере доставчика на услугата“).

В подкрепа на горното са и ал. 2 и 3 от чл. 81 ЗСУ:

„(2) Когато лицето е избрало да ползва различни социални услуги от един доставчик, се изготвя обща оценка и общ план за предоставянето на всички услуги.

(3) Когато лицето ползва социални услуги от различни доставчици, те заедно отговарят за изготвянето на оценката и на плана по ред, определен в правилника за прилагането на закона.“

Същевременно, частните доставчици на социални услуги, влизат в договорни отношения със съответната община за целите на предоставяне на социални услуги и при липса на възможност (включително чрез обработване на данни на потребителя на услугата) да изготвят индивидуален план и оценка на потребностите, те биха били във фактическа невъзможност да престоират договорните си задължения.

Видно от изложеното, обработването на лични данни, както е разписано в чл. 81 от ЗСУ, включително и обработването на данни за здравословното състояние на ползвателя на социална услуга, по смисъла на чл. 9, пар. 2, букви „а“ (съгласие на субекта на данни) и „б“ (предоставяне на социални услуги) от Регламент (ЕС) 2016/679, не влиза в противоречие с действащите разпоредби относно защитата на личните данни. *A contrario*, без възможност да обработват тези данни на потребителите, доставчиците на социални услуги ще са във фактическа невъзможност да ги предоставят при липсата на индивидуален план и индивидуална оценка на потребностите.

- Чл. 86 (3) Доставчиците на социални услуги са администратори на лични данни съгласно Закона за защита на личните данни.

Този текст не е предмет на искането за обявяване на противоконституционност.

- Чл. 116. (1) При изпълнение на контролните си функции служителите на Агенцията за качеството на социалните услуги имат право:

[...]

6. да изискват обяснения, данни и предоставяне на документи, справки и сведения, свързани с контролираната социална услуга и дейност;

Този текст е предмет на искането за обявяване на противоконституционност, но предвид зададената формулировка, се налага изводът, че обработването на данните е при изпълнение на официални правомощия на публичен орган, което отговаря на изискванията на чл. 6, пар. 1, б. „д“ (когато обработването е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняване на официални правомощия) от Регламент (ЕС) 2016/679.

- Чл. 117. (1) Служителите на Агенцията за качеството на социалните услуги са длъжни да спазват нормативните изисквания за защита на личните данни и за защита на класифицираната информация, станала им известна при или по повод на извършваните проверки.

Този текст не е предмет на искането за обявяване на противоконституционност.

- Чл. 162. Агенцията за качеството на социалните услуги в съответствие с изискванията на Закона за защита на личните данни води регистър на лицензираните доставчици на социални услуги.

Този текст не е предмет на искането за обявяване на противоконституционност.

- Чл. 164. (1) Агенцията за качеството на социалните услуги води регистър за постъпилите заявления за издаване и подновяване на лиценз.

(2) Представените документи се съхраняват в Агенцията за качеството на социалните услуги съгласно Закона за Националния архивен фонд и Закона за защита на личните данни.

Този текст не е предмет на искането за обявяване на противоконституционност.

Във връзка с гореизложеното, КЗЛД реши, че не е налице приложима норма, попадаща във функционалните компетенции на Комисията, която да е относима към приетото за разглеждане искане и да представлява форма на нарушение на действащото законодателство по защита на личните данни или разпоредби на Конституцията на Република България.

ПРЕДСЕДАТЕЛ

ВЕНЦИСЛАВ КАРАДЖОВ